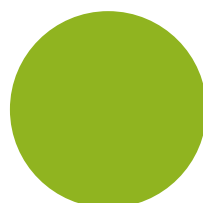
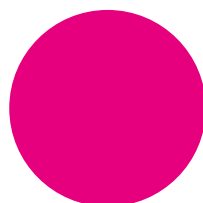
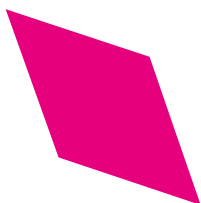

MEERJARENBELEIDSPLAN 2025-2028

AANVRAAG GEMEENTE ROTTERDAM

INHOUD

Hooggeëerd publiek, 4

Inleiding 5

(Hand)stand van zaken 6

Circus in context 6

Reflectie op doelstellingen en resultaten Cultuurplan 2021-2024 6

Bijdrage aan gemeentelijke speerpunten 7

Wat ging goed, wat kan beter? 7

Activiteiten 2025-2028 8

Bijdrage aan de gemeentelijke beleidsspeerpunten 9

– Interconnectiviteit 9

– Innovatie 9

– Inclusiviteit 10

– Impact 11

Cultuuronderwijs & talentontwikkeling 12

Marketing & communicatie 14

Codes 15

Financiële ontwikkeling 16

HOOGGEËRD PUBLIEK,

Voor u ligt het meerjarenbeleidsplan 2025–2028 van Circus Rotjeknor, het jeugdcircus van Rotterdam. Circus Rotjeknor biedt kinderen en jongeren de handvatten om creatiever te denken, fysieke vaardigheden te ontwikkelen en talenten die in de algemeen vormende schoolvakken soms niet aan het oppervlak komen te ontdekken.

Zo draagt Circus Rotjeknor eraan bij dat burgers, werknemers en werkgevers, kiezers en beslissers van morgen met een open en nieuwsgierige blik naar de wereld kijken. Dat zij om kunnen gaan met zichzelf, de ander en het andere en op creatieve manieren oplossingen kunnen vinden voor de vraagstukken waar de wereld voor komt te staan.

Circus Rotjeknor heeft de ambitie om naast de kwantitatieve uitbreiding van samenwerkingspartners en deelnemers de organisatie en het aanbod te optimaliseren door goed in te spelen op de wensen van jonge Rotterdammers.

Aan het eind van de cultuurplanperiode heeft Circus Rotjeknor de organisatie en de positie in het culturele veld verstevigd en vele Rotterdammers in beweging gebracht. Dankzij duurzame samenwerkingen, innovatie en de doorgroeiende waardering voor circus als kunstdiscipline.

Matthijs van Muijen
Bestuursvoorzitter

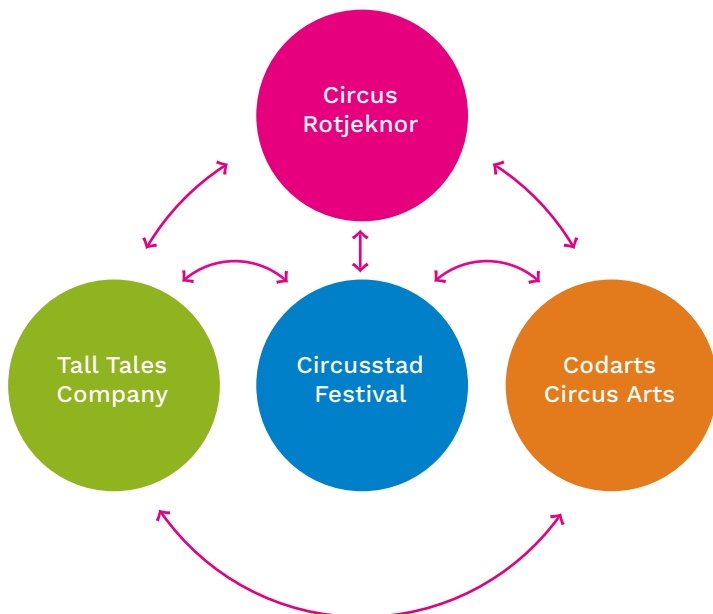
Januari 2024

INLEIDING

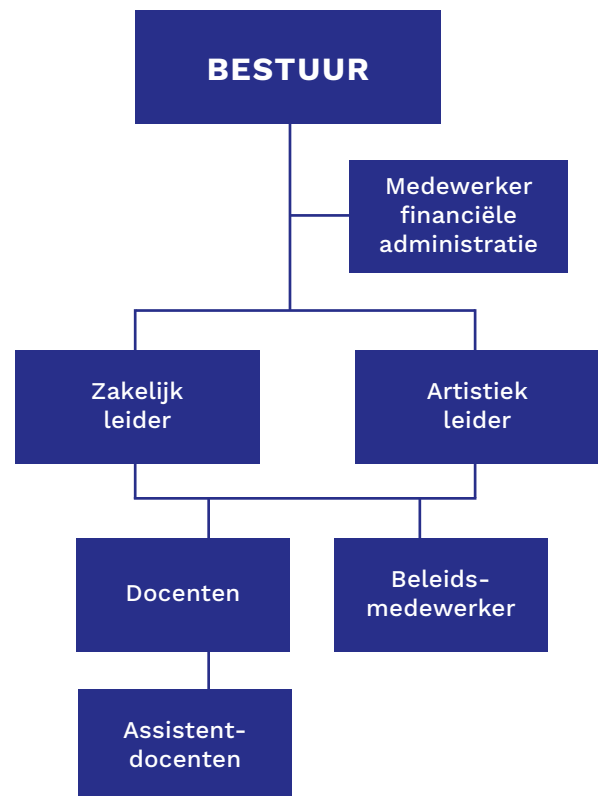
Circus Rotjeknor is sinds de oprichting in 1992 hét jeugdcircus van Rotterdam. Circus Rotjeknor wil door middel van circusspel een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Rotterdammers van alle leeftijden; kinderen en jongeren in het bijzonder. Die missie vindt zijn oorsprong in de geschiedenis van jeugdcircus in Nederland. Circus wordt ingezet als werkvorm om tot sociale groei en ontwikkeling te komen, door de unieke beleving van zelf creëren, bewegen, doorzetten en optreden - zelfstandig, met en voor anderen. Alle kinderen en jongeren beoefenen circus op hun eigen niveau in overeenstemming met hun talent of wens.

Tot 2006 was Circus Rotjeknor de enige organisatie die structureel circusactiviteiten verzorgde in Rotterdam (op het jaarlijkse Kerstcircus AHOY na). Anno 2024 vormt Circus Rotjeknor samen met Codarts Circus Arts, Rotterdam Circusstad en Tall Tales Company een florerend circus ecosysteem. Daarmee is Circus Rotjeknor een belangrijk en onlosmakelijk deel van het culturele ecosysteem als geheel. Deze evolutie biedt inspiratie voor artistieke ontwikkeling, creëert (beroeps)perspectief en vraagt tegelijkertijd om doorgroei van het jeugdcircus in aanbod, organisatie en positionering. Circus Rotjeknor heeft de pioniersorganisatie achter zich gelaten en maakt stappen in professionalisering. Daarbij leren we van de partners en implementeren we dat wat haalbaar is voor onze bescheiden organisatie.

“Balanceren op je handen, fietsen op een fiets met één wiel, jezelf presenteren aan het publiek, dat doe je niet zomaar even. Daar gaat een proces van ‘vallen en opstaan’ aan vooraf. Een proces dat gepaard gaat met gevoelens van frustratie – dat lukt me nooit–, soms angst – oei wat hoog– en de kick van de overwinning op jezelf – kijk, het lukt!–. Stap voor stap steeds een beetje verder komen en aangesproken worden op wat je kunt, het zelfvertrouwen groeit. Elke jongere krijgt waardering, schouderklopjes en applaus, elke jongere voor zijn eigen prestatie. De jongeren kiezen zelf welke uitdaging ze willen aangaan en worden aangespoord elkaar te inspireren. Moed om het te proberen en de moed om het te laten zien aan elkaar of aan het publiek wordt beloond met applaus. En dat geeft weer nieuwe moed, motiveert om door te gaan, grenzen te verleggen en een nieuwe uitdaging aan te gaan. Circus moedigt motivatie, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen en zelfwaardering aan en geeft plezier”

(Leper & van Maele).

(HAND)STAND VAN ZAKEN

Circus in context

Circus is een oude kunstvorm, maar een relatief jonge discipline in de kunst- en cultuursector. In het afgelopen decennium heeft circus in Rotterdam een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Circus kan als hobby beoefend worden of als beroepsopleiding gestudeerd, het klassieke Magic Circus trekt volle tenten, Circusstad Festival staat op de culturele agenda, circus verschijnt in de programmering van theaters, het festival en de theaters weten zowel jonge makers als internationaal gerenommeerde gezelschappen te programmeren en de kwaliteit van professioneel circustheatergezelschap Tall Tales werd erkend met de toekenning van meerjarensubsidies door Fonds Podiumkunsten en de Gemeente Rotterdam. De aanwezigheid van de Tall Tales Studio zorgt er tenslotte voor dat er in geen stad in Nederland zoveel circusartiesten wonen als in Rotterdam.

Circus kent ook uitdagingen, bijvoorbeeld waar het gaat om imago en beeldvorming, wat van invloed is op de ledenwerving en het publieksbereik. In het advies op het Cultuurplan 2021-2024 merkte de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur op *“dat bij sommige doelgroepen het circus geen positieve connotatie heeft. Circus Rotjeknor vindt het circus vanzelfsprekend fantastisch, maar er zijn diverse groepen die daar een ander beeld bij hebben.”* In Rotterdam presenteren we circus als actueel, vernieuwend en betekenisvol. Zo wint circus, stap voor stap, terrein.

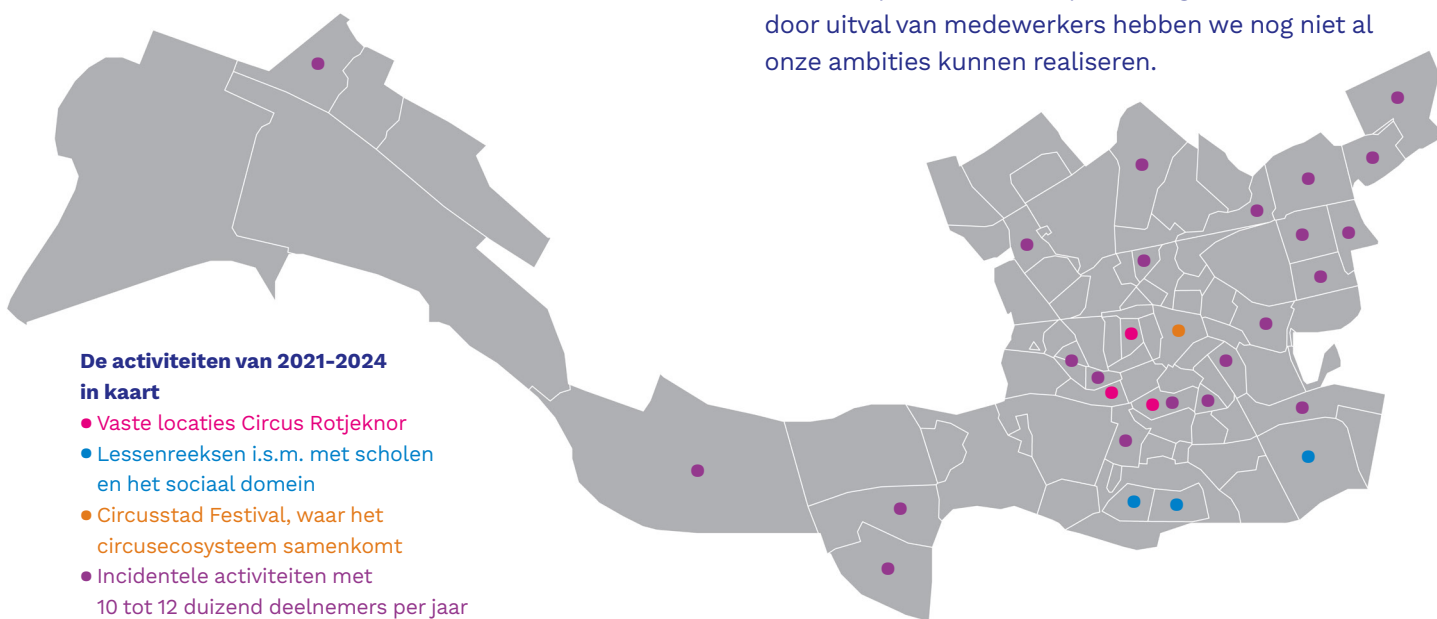
Het is een gezamenlijke opgave waar met ambassadeurs, fans, partners en stakeholders in en buiten de stad aan gewerkt wordt met het doorzettingsvermogen dat we 'al circussend' hebben opgebouwd.

ARTISTIEKE VISIE

Het hedendaagse circus verrast en verwondert door het onmogelijke mogelijk te maken. Het vangt maatschappelijke thema's in persoonlijke verhalen die met circustechnieken worden verteld. Circus is een superdiverse discipline waarin artiesten met uiteenlopende lichamen, leeftijden, afkomst, gender en neurotypen zich presenteren aan publiek, dat zich door herkenning met hen weet te identificeren. Met vakmanschap worden, via de theatrale laag die in circusbewegingen besloten ligt, oorspronkelijke voorstellingen met een grote zeggingskracht gepresenteerd. Het niet-talige en universele van deze kunstvorm zorgt ervoor dat circus toegankelijk en begrijpelijk is voor iedereen; een belangrijk aspect voor een multidiverse stad als Rotterdam.

Reflectie op doelstellingen en resultaten 2021-2024

In het Cultuurplan 2021-2024 hebben we ambitieuze kwantitatieve en kwalitatieve doelen opgenomen, waarbij de meeste ambities gericht waren op het verkrijgen van meer deelnemers. Het extra budget voor gratis wijkclubs is destijds niet toegekend. Daarnaast hadden we niet voorzien dat kort na indienen van het plan een pandemie zou uitbreken. Door het niet toekennen van extra budget voor gratis wijkclubs, de pandemie en beperkte organisatiekracht door uitval van medewerkers hebben we nog niet al onze ambities kunnen realiseren.

Gezien de moeilijke jaren die achter ons liggen, zien we voor de volgende jaren een beperkte (herstel) groei. Daarmee kunnen we ook de kleine organisatie beschermen tegen overbelasting. We streven naar 550 deelnemers in 2028.

PEILJAAR	2024	2025	2026	2027	2028	GEM.
Artiesten	225	240	255	270	300	266
Ouder/kind (50% kinderen, 50% volwassenen)	160	180	190	200	210	195
Urban circus	10	15	25	30	40	27
Totaal	395	435	475	500	550	488

Wat ging goed, wat kan beter?

ACTIVITEITEN

We kunnen trots zijn op de hoeveelheid plezier en nieuwe vrienden die bij Circus Rotjeknor gemaakt worden. De circusfeestjes zijn heel populair. De CircusZondag, waarbij kijken en doen wordt gecombineerd en die wordt georganiseerd in samenwerking met Codarts en professionele artiesten, is nagenoeg elke editie uitverkocht. Het Cultuurtraject in samenwerking met Kenniscentrum Cultuuronderwijs Rotterdam (KCR) en Tall Tales Company is een groot succes. De eerste assistent-docenten waarvoor wij een training ontwikkelden hebben hun certificaten in ontvangst genomen. En we hebben een waardevolle bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de Circus Docenten Training van Circuspunt (de brancheorganisatie) die inmiddels een volledige cyclus heeft gedraaid en 18 nieuwe circusdocenten heeft opgeleverd.

Een aantal ambities uit het Cultuurplan 2021-2024 bleek om diverse redenen te hoog gegrepen. Zoals het oprichten van een MBO opleiding voor circus. Of circus inbedden in curricula bij opleidingen als CIOS, PABO, ALO en Social Work. Het is ingewikkeld gebleken om als (externe) samenwerkingspartner invloed uit te oefenen op onderwijsinstellingen en curricula. Voor een kleine organisatie als Circus Rotjeknor is het realistischer om via partners als KCR de verbinding met het onderwijs te bestendigen.

DE ORGANISATIE

In 2021-2024 heeft Circus Rotjeknor gekozen voor professionalisering met een nieuw organisatie-model. Door uitval van vaste medewerkers hebben we dat niet volledig kunnen operationaliseren. Het team dat is opgezet, om de uitval te ondervangen, is breed, hands-on, creatief en flexibel inzetbaar. Het team wordt ondersteund door een senior begeleider (pro deo) die zich langere tijd aan Rotjeknor heeft verbonden in de overgang naar re-integratie van de uitgevallen medewerkers, waardoor het afbreukrisico is afgedekt. De lijnen zijn kort. Het bestuur neemt, bijgestaan door lange termijn adviseurs (eveneens pro deo opererend), een stevige rol in het runnen van de zaken. Verwacht wordt het organisatiemodel gefaseerd weer 100% autonoom ingevuld te krijgen.

FINANCIËN & BEDRIJFSVOERING

Mede door de gevolgen van de pandemie, hoge huurkosten van de oefenruimte in Fenix I, inflatie, stijgende energielasten, hogere loonkosten door Fair Pay en langdurige uitval van vaste medewerkers kwam Circus Rotjeknor in zwaar weer. Inmiddels zijn we, mede met dank aan de gemeente, in rustiger vaarwater en kunnen we vooruitkijken. Het bestuur heeft gestuurd op minimaal kostendekkende lessen. Kleine groepen zijn gestopt of samengevoegd. Ook zien we relatief eenvoudig te benutten kansen om de bezetting van de oefenruimte in Fenix I te verhogen door een proactieve marketingaanpak. Er is een bestuurslid geworven met expertise op dat gebied. De lesgeelden zijn aan het inflatiepeil aangepast, waardoor er een betere balans tussen kosten en baten is, terwijl tegelijkertijd niet uit het oog wordt verloren dat Rotjeknor ook voor minima toegankelijk moet zijn. Daarom werken we samen met het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de RotterdamPas. De vacature voor zakelijk leider zal weer worden opengesteld, zodat de driehoek artistiek leider – zakelijk leider – team weer operationeel is. Tot die tijd is er senior ondersteuning. Tegelijk is de organisatie klein, lean & mean: de vaste pool van docenten is flexibel inzetbaar waardoor kosten alleen gemaakt worden wanneer er vraag is.

ACTIVITEITEN 2025-2028

Circus Rotjeknor bouwt voort op wat er al is bereikt. De werkwijze van Circus Rotjeknor levert een bijdrage in de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren. De circuslessen worden gegeven door één of twee docenten en een assistent. In elke les wordt gewerkt aan techniek, presentatie en creativiteit. Docenten kunnen zelf kiezen op welke wijze zij werken met een groep; de lessen zijn niet ingedeeld volgens vaste structuren. Wel is er een gemeenschappelijke visie op het lesgeven: zelfwerkzaamheid is erg belangrijk. Om deelnemers eigenaar van hun leerproces te maken worden zij 'artiest' genoemd. De artiesten kunnen als ze iets nieuws willen leren gebruik maken van 'trucenkaarten' waarin technieken per stap worden beschreven. Het leren ván elkaar wordt gestimuleerd door kinderen met verschillende kwaliteiten samen te laten werken. Door de eigenheid van iedere deelnemer te respecteren, kunnen de artiesten zich in hun eigen tempo en op hun eigen manier ontwikkelen.

Huidig aanbod | Wat Circus Rotjeknor biedt voor wie

WAT	DOELGROEP	LOCATIE
Vrije tijd Intensief Lessen Multicircus en specialisaties Lessen Multicircus Lessen Multicircus Optreedgroepen Circus op z'n kop * Ouder & kind circus Open training	3 tot 21+ jaar 5 tot 12 jaar 5 tot 12 jaar 10 tot 18 jaar Kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking Ouders & kinderen Divers	Fenix 1 - Katendrecht Kindcentrum Oude Westen Tall Tales Studio - Delfshaven Fenix 1 - Katendrecht Fenix 1 - Katendrecht Fenix 1 - Katendrecht Fenix 1 - Katendrecht
Vrije tijd Incidenteel Specials (reeksen van 3 a 4 lessen) Kinderfeestjes CircusZondag Workshops Circusspeelplaats, evenementen, projecten	10 tot 21+ jaar 4 tot 12 jaar Divers Divers Divers	Fenix 1 - Katendrecht Fenix 1 - Katendrecht Fenix 1 - Katendrecht Rotterdam e.o. Rotterdam e.o.
Onderwijs Workshops Circusdagen Cultuurtraject i.s.m. KCR en Tall Tales Company	PO, VO, SO, MBO, HBO PO, VO, SO PO, VO, SO	Rotterdam e.o. Rotterdam e.o. Fenix 1 - Katendrecht

* start bij voldoende animo

Doelstellingen Cultuurplan 2025-2028

Circus Rotjeknor is als jeugdcircus met een pedagogische doelstelling in de eerste plaats gericht op binnen- en buitenschoolse cultuureducatie: Circus Rotjeknor maakt het beoefenen van circus mogelijk voor een zo breed mogelijke groep kinderen én jongeren. De artistieke prestaties, zoals de circustheatervoorstellingen die worden gespeeld, zijn een belangrijk product van de cultuureducatie en bieden daarnaast extra kansen op gebied van zichtbaarheid en interconnectiviteit.

In de cultuurplanperiode 2025-2028

- **ontmoeten jaarlijks 15.000 Rotterdammers Circus Rotjeknor éénmalig** op school, bij een evenement, met een bedrijfsuitje of op straat. Als deelnemer of toeschouwer. Circus Rotjeknor nodigt iedereen uit in de zaal op Katendrecht en komt met de circusspeelplaats, workshops, projecten en voorstellingen in heel Rotterdam én omstreken.
- **bieden we activiteiten om heel veel jonge mensen kennis te laten maken met circus** (de eerste trede in de keten voor talentontwikkeling) met bijvoorbeeld het Cultuurtraject van KCR, de Circus Jungle tijdens Circusstad Festival en circusdagen op scholen.
- **gaat Circus Rotjeknor van 380 (unieke) deelnemers aan de circuslessen nu naar 550 in 2028** door versterking, verbreding en verbetering van het huidige aanbod op de terreinen inclusiviteit en talentontwikkeling. Met onze marketing & communicatie zorgen dat we een brede doelgroep aanspreken.
- **realiseren we - net als voor de pandemie - jaarlijks 5 vaste lessenreeksen in wijken waar lichte cultuurgebruikers** - flanerende plezierzoekers, sociale cultuurhoppers en nieuwsgierige toekomstgrijpers volgens het culturele doelgroepenmodel van Rotterdam Festivals - **dominant zijn** in samenwerking met Cultuur Concreet, buurtsportcoaches, huizen van de wijk en lokale sleutelfiguren.
- **maken we jaarlijks 5 voorstellingen met 3 groepen van verschillende samenstellingen, die in totaal 5000 toeschouwers trekken.** De deelnemers van de lessen *multicircus* presenteren in huis aan familie en vrienden wat zij in een cursusjaar hebben geleerd. Bij *de extreminis* (10-14 jaar) en *de optreedgroep* (14+) leren jonge artiesten samenwerken aan een show. De optreedgroepen geven meerdere voorstellingen per jaar op wijkfestivals, CircusZondagen en Circusstad Festival. Ook maken we een presentatie waarin de urban aspecten van circus worden belicht.
- **maken we jaarlijks een voorstelling in samenwerking met Circusstad Festival en ten minste 3 andere partners onder de titel KABAAL.** Kabaal (14+) is een driedaagse uitwisseling tussen (internationale jeugdcircussen en voortrajecten van beroepsopleidingen circus. Als afsluiter van de driedaagse uitwisseling openen de 50 deelnemers het festival met hun gezamenlijke show.
- **houden we Circus Rotjeknor internationaal op de kaart** met uitwisselingen (o.a. Kabaal) en het leveren van actieve bijdragen aan internationale kennisuitwisseling via de European Youth Circus Organization.
- **vormen onze deelnemers, docenten en organisatie een steeds betere afspiegeling van de inwoners van Rotterdam** waarover meer onder de kop 'inclusiviteit'.
- **dragen we actief bij aan de ontwikkeling van de cultuur- en circussector** via interconnectiviteit, via activiteiten in het kader van de regeling Pilot Nationaal Akkoord Amateurkunst van het Fonds voor Cultuurparticipatie, met een proactieve rol in initiatieven van brancheorganisatie Circuspunt en met duurzame samenwerkingsverbanden waarbinnen methodieken voor talentontwikkeling kunnen worden uitgewerkt.

Bijdrage aan de gemeentelijke beleidspeerpunten

INTERCONNECTIVITEIT

Samenwerking is onderdeel van het circus. Circus Rotjeknor is een belangrijke schakel in het culturele ecosysteem en levert dan ook daar waar circus én jeugd op de agenda staan, een bijdrage. Het circusaanbod van Circus Rotjeknor wordt mede mogelijk gemaakt door samenwerkingsverbanden met Codarts Circus Arts, Rotterdam Circusstad, diverse professionele artiesten en diverse (internationale) jeugdcircussen. In de komende jaren willen we de banden met het onderwijs versterken en die met groepen die nu nog onvoldoende bereikt worden (jongeren, Rotterdammers met een bi-culturele achtergrond en ouderen).

Circus Rotjeknor verzorgt aanbod dat goed aansluit op het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het beoefenen van circus bevordert fysieke fitheid, lichaamsbewustzijn, bewustzijn ten opzichte van anderen in de ruimte, coördinatie en kracht. In het circus leer je hoe te vallen en raak je minder gevoelig voor blessures. We willen in dit kader graag mogelijkheden verkennen voor samenwerkingen met potentiële partners als Aafje, Humanitas, buurtsportcoaches en huizen van de wijk.

Circus is ‘gesamtkunst’: circustechnieken worden gecombineerd met dans, theater, muziek, decor, kostuums en theatertechniek. Dit biedt kansen voor samenwerkingen met specialisten in andere disciplines. Bijvoorbeeld cursisten van de SKVR, leerlingen van Theater Hofplein, studenten van de MBO theaterschool, dansers van diverse dansscholen of muzikanten van de vele muziekgroepen die Rotterdam rijk is.

Door samenwerking met HipHopHuis en Skateland willen we urban circus ontwikkelen. In februari 2024 wordt een challenge georganiseerd in de voorjaarsvakantie, waarbij kinderen en jongeren elkaar uitdagen met breakdance en hiphop. Tussen de ronden door vinden optredens van artiesten van Circus Rotjeknor plaats, om aandacht te geven aan diverse disciplines die het circus in huis heeft. Dit dient als pilot voor de aankomende cultuurplanperiode.

Internationalisering

Circus is een internationale sector waarbij het gebruikelijk is om over grenzen heen te kijken. Artiesten met internationale carrières geven (gast) lessen bij Circus Rotjeknor. Door middel van uitwisselingen met jeugdcircussen uit het buitenland, waarvoor we apart projectsubsidie aanvragen, leren jongeren dat circus een universele kunstvorm is die binnen verschillende culturen beoefend en bekeken wordt. We nemen een voorbeeld aan jeugdcircussen in landen waar de sector verder is ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld Ell Circo D’ell Fuego in Antwerpen (BE). Ook maken we mogelijk dat medewerkers en docenten deelnemen aan internationale conferenties georganiseerd door de European Youth Circus Organization. Zo levert Circus Rotjeknor een actieve bijdrage aan internationale kennisuitwisseling.

INNOVATIE

Urban Circus

Circus is een moderne kunst waarbij de uitvoerder fysieke vaardigheden en lichamelijke expressie aanwendt om een artistieke prestatie te leveren. Er bestaat een bewegingsverwantschap tussen een groot aantal circus- en sportdisciplines (denk aan turnen, ritmisch gymnastiek, acrogym en schoonspringen, maar bijvoorbeeld ook crossfit en balsporten) en de manier van trainen kan sportbeoefenaars aanspreken. Bij sport zijn door het competitieve aspect (regels, puntentelling, opdeling in afgebakende disciplines) de codes meer uitgesproken. In het circus hebben beoefenaars de vrijheid om te bewegen zoals zij dat zelf willen. Daarin hebben circus en urban arts als skateboarden, breakdancen, freerunnen en BMXen veel gemeen: de virtuositeit, het risico, de lichaamsbeheersing en urenlange trainingen die nodig zijn om je doelen te bereiken. Circus Rotjeknor wil kruisbestuivingen stimuleren door ontmoetingen te faciliteren. In samenwerking met partners en door nieuwe disciplines in huis te halen. Daarbij zijn we ons ervan bewust dat Urban culture in beginsel eigendom van jongeren zelf is en dat uitingen vooral ontstaan in informeel verband. We zullen daar bij de invulling van de ambitie rekening mee houden.

Ontwikkeling van de sector

Kunstgebouw, Circuspunt, Circusstad en de Zuid-Hollandse jeugdcircussen hebben gezamenlijk een aanvraag ingediend bij de regeling Pilot Nationaal Akkoord Amateurkunst van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Onderdeel van de aanvraag is de inzet van 0,4 fte om bijeenkomsten rond verschillende relevante thema's te organiseren, zoals digitalisering, data gedreven werken, personeels- en vrijwilligersbeleid, fondswerving en technische, sociale en fysieke veiligheid. De bijeenkomsten dragen bij aan het creëren van een netwerk, door partijen uit de sector samen te brengen en gezamenlijk aan de slag te gaan met actuele vraagstukken. Tegelijkertijd bevorderen de bijeenkomsten de deskundigheid van medewerkers en docenten en de professionalisering van de organisaties. De opgedane kennis wordt ontsloten via een digitale toolbox zodat de kennis en handvatten toegankelijk worden voor iedereen die daarmee geholpen is.

INCLUSIVITEIT

Circus is superdivers en daardoor lijkt inclusie vanzelfsprekend. Het doel van Circus Rotjeknor is dat (jonge) Rotterdammers zich thuis voelen en zichzelf kunnen vinden én zijn in het circus. Hoewel inclusie besloten ligt in alle activiteiten van Circus Rotjeknor, maken we een transitie van het meer passieve 'de deur staat voor iedereen open' naar een proactieve houding waarbij we actief op zoek gaan naar wie we nog niet bereiken en wat voor soort aanbod past bij die doelgroep(en).

Publiek

- Circus is een niet-talige vorm van expressie. Daarom leent het zich voor workshops en projecten met vluchtelingen en jonge statushouders, ISK-klassen en voor internationale samenwerkingen.
- In het voortgezet onderwijs beperkt een scheiding van schoolniveaus het contact tussen jongeren met verschillende achtergronden. Bij Circus Rotjeknor vinden ontmoetingen plaats tussen jongeren van alle schoolniveaus.
- *Circus op z'n kop* voor jongeren met een verstandelijke beperking is onderdeel van het lesaanbod.
- Maartje Bonarius, artistiek leider van Tall Tales Company, is een rolstoelgebonden circusartiest. Mede door samenwerking met dit gezelschap maken we zichtbaar dat circus ook beoefend kan worden met een fysieke beperking.
- 55% van de Rotterdammers bezoekt zelden of nooit een kunst- of cultuurinstelling. Circus Rotjeknor wil naast bestaand publiek ook de mensen bereiken die zich afvragen of kunst wel voor hen is. Daarom is Circus Rotjeknor te zien op wijkfestivals en (openbare) evenementen in de publieke ruimte.
- Met het prijsbeleid (aansluiting bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting MEE, korting op lesgeld met de RotterdamPas, een bijdrage vanuit de vriendenstichting) is meedoen met Circus Rotjeknor mogelijk voor wie minder geld te besteden heeft.

Programma

Circus Rotjeknor heeft een gevarieerd aanbod voor doelgroepen in verschillende leeftijdscategorieën en van verschillende niveaus. Deelnemers worden uitgenodigd om eigen ideeën in te brengen en mee te beslissen over bijvoorbeeld muziek, kostuums en bewegingsvocabulaire.

Personeel

Circus Rotjeknor heeft een divers personeelsbestand. 30% van de bestuursleden en medewerkers heeft een bi-culturele achtergrond of een niet-Nederlandse nationaliteit. Ook op het gebied van leeftijd, gender, sociaal-economische achtergrond, seksuele voorkeuren en neurotype zijn we een diverse en inclusieve organisatie. Bij vacatures is een diverser team een uitgangspunt. Verschillende perspectieven, achtergronden en inzichten vergroten de denkkraft en de kwaliteit van de organisatie.

Partners

We werken samen met partners die andersoortige doelgroepen in huis hebben dan onze vaste deelnemers en zoeken naar bruggenbouwers. Via die weg laten we nieuwe doelgroepen zien wat circus is en 'what's in it for them'. We verwachten van onze partners dat zij het belang van inclusie onderschrijven en een bijdrage leveren aan het nastreven van onze visie.

IMPACT

Circus versterkt verbindingen in de stad. Als superdiverse discipline vindt het aansluiting bij de domeinen Cultuur, Sport én Welzijn. Circus Rotjeknor maakt met een kleine organisatie grote impact: bijna alle Rotterdammers ervaren ten minste één keer het positieve effect van het beoefenen van circus. De succeservaring van een geslaagde truc geeft energie. Deelnemers die zich langere tijd aan het circus verbinden ontwikkelen zich tot veerkrachtige Rotterdammers met een gevoel van eigenwaarde, sociaal kapitaal en gemeenschapsgevoel. Zo draagt Circus Rotjeknor eraan bij dat kinderen, jongeren en (jong) volwassenen - werknemers en werkgevers, kiezers en beslissers van morgen - met een open en nieuwsgierige blik naar de wereld kijken. Dat zij om kunnen gaan met zichzelf, de ander en het andere en op creatieve manieren oplossingen kunnen vinden voor (grootstedelijke) vraagstukken.

CULTUURONDERWIJS & TALENTONTWIKKELING

Cultuuronderwijs

De focus van Circus Rotjeknor ligt primair bij cultuur-educatie, zowel binnen schools als in de vrije tijd. De inbedding van circuseducatie in scholen is een uitdaging. Scholen krijgen veel programma aangeboden. Daarom werken we samen met KCR. Zij hebben de contacten met het onderwijs en zijn er voor de relatie tussen het onderwijs en de culturele sector.

Cultuuronderwijs in het algemeen, en circuseducatie in het bijzonder, is een instrument voor kansen-gelijkheid. Het geeft kinderen met andere talenten dan cognitieve zelfvertrouwen door ergens goed in te zijn en bevordert soft skills. *“De sociale en creatieve vaardigheden van circusartiesten behelst interpersoonlijk en moeilijk te automatiseren mensenwerk, en deze zijn bijzonder waardevol bij het behouden en vinden van werk.”* (Dekker, 2022)

Daarnaast biedt het concreet beroepsperspectief: als beoefenaar kan je je ontwikkelen tot circusdocent-assistent, circusdocent of circusartiest. Of je ontwikkelt vaardigheden als programmeur, producent of publieksbegeleider bij het organiseren van een voorstelling.

Talentontwikkeling

Talentontwikkeling in de kunsten verloopt in grote lijnen via de onderwijsketen en de keten van (amateur)kunstbeoefening in de vrije tijd. Sommige talenten ontwikkelen zich volledig buiten de onderwijsketen om. Ook ontwikkelen sommige jongeren hun talenten uitsluitend in het onderwijssysteem. Maar in verreweg de meeste gevallen gaat het om een wisselwerking tussen beide ketens.

Circus Rotjeknor is een belangrijke schakel in de keten van ontdekken – ontwikkelen – bekwamen en excelleren: *“Het jeugd circus legt voor velen de verbintenis tussen het leven als een jonge, enthousiaste circusbezoeker, tot een serieus beroep later als professioneel artiest. In veel opzichten lijkt het reguliere onderwijs de wens om in het circus te willen werken echter af te remmen. Het ligt natuurlijk iets genuanceerder dan dit, maar ondersteuning vanuit het voortgezet onderwijs richting het circusveld is veelal afwezig”* aldus arbeidssocioloog Fabian Dekker.

Dat is zonde, want het toekomstperspectief is gunstig: *“Uit de hbo (kunsten)monitor is op te maken dat er geen werkloosheid heerst onder alumni van de hbo-circusopleiding in Rotterdam; de overgrote meerderheid werkt als zelfstandige/freelancer (87%) en is overwegend binnen het eigen vakgebied actief (91%)”* (Dekker, 2022).

Bij Circus Rotjeknor wordt talent gesignaleerd, stroomt het in, door en uit! Tientallen professionals in het circusveld zijn bij Rotjeknor begonnen. Bijvoorbeeld Harm van der Laan -artistiek leider Tall Tales Company-, David Mupanda -artiest bij het internationaal geboekte gezelschap Tête-bêche en docent bij Codarts en Circus Rotjeknor- en Anne Schaap -voormalig fringe programmeur Circusstad Festival en als architect betrokken bij het ontwerp van de circusruimtes in Fenix I. Deze doorstroom was geen doel maar meer een gevolg. Een specifieke methodiek om jongeren te ondersteunen ontbreekt.

We kunnen daarvoor een voorbeeld nemen aan de sport: de KNVB heeft in Nederland meer dan een miljoen voetballende leden. Tijdens het seizoen doen maar liefst 64.000 teams mee aan de verschillende competities (KNVB, 2020). Hoe fanatiek ze ook zijn, voor de meeste voetballers is hun sport een hobby. Er zijn tenslotte maar 62 professionele teams. Toch is er een uitgebreid systeem om talent te ontdekken, te ontwikkelen en te faciliteren.

Circus Rotjeknor is het aangewezen jeugdcircus om met partners (de vooropleiding van) Codarts Circus Arts, Circusstad en Circuspunt een soortgelijk systeem realiseren. Met *Kabaal* (14+), een driedaagse uitwisseling tussen (inter)nationale jeugdcircussen en leerlingen van de Vooropleiding Circus in de dagen voor Circusstad Festival, zetten we belangrijke stappen. Voor een duurzame methodiekontwikkeling wordt mogelijk een aanvraag gedaan bij de regeling Talentontwikkeling van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

MARKETING & COMMUNICATIE

We wachten niet langer af wie ons vindt; we brengen het circus actief naar (jonge) Rotterdammers toe. Een marketingstrategie per doelgroep is noodzakelijk. We laten ons adviseren door ons bestuurslid met ervaring in marketing en communicatie en zullen in de uitvoering samenwerken met de marketeers van Rotterdam Circusstad: Circusstad zal programma en nieuws over Circus Rotjeknor op hun mediakanalen publiceren en actief doorverwijzen. Er zal regulier overleg plaatsvinden tussen de marketeers en het team van Circus Rotjeknor.

CODES

Circus Rotjeknor hanteert de principes van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie. De codes staat voor duurzaam, eerlijk en transparant werken in kunst, cultuur en de creatieve industrie.

Fair Practice Code

Circus Rotjeknor staat voor *solidariteit*. We belonen eerlijk. Voor medewerkers in loondienst hanteert Circus Rotjeknor de CAO Sociaal Werk. Ook voor zzp'ers volgt Circus Rotjeknor de richtlijnen van Fair Practice. Medewerkers die te maken krijgen met omstandigheden waardoor ze tijdelijk minder inzetbaar zijn laten we niet zomaar vallen. We stellen medewerkers op de loonlijst en zzp'ers die regelmatig voor ons werken in de gelegenheid zich te blijven ontwikkelen zodat ze *duurzaam* inzetbaar zijn. We bieden hen intervisie aan en trainingen op het gebied van circustechniek, pedagogiek en/of veiligheid. Daarbij is ruimte voor *diversiteit* een belangrijk speerpunt (zie ook INCLUSIVITEIT op pagina 10). Verschillende perspectieven verhogen de kwaliteit van de organisatie. We zijn een *transparante* organisatie. We geloven in openheid over besluitvorming en betrekken medewerkers actief bij belangrijke keuzes.

Governance Code Cultuur

Circus Rotjeknor past alle principes van de Governance Code Cultuur toe en hanteert het bestuur-directie-model. Het bestuur werkt onbezoldigd. Periodiek komt de Governance Code Cultuur op de agenda van de bestuursvergadering. Bestuursleden zijn alert op mogelijke belangenverstrengeling en zijn hierop aanspreekbaar. Circus Rotjeknor heeft een bestuurs- en een directiereglement en een interne gedragscode. Bij het aantreden van nieuwe bestuursleden worden deze voorgelegd ter ondertekening en naleving. Bestuursleden zijn zich bewust van hun rol als werkgever en houden de liquiditeit scherp in de gaten middels maandelijke rapportages. De penningmeester draagt zorg voor betalingen. Voor de governance heeft Circus Rotjeknor een beroep gedaan op drie adviseurs met ruime ervaring in zowel de culturele sector als bestuur en toezicht. De adviseurs hebben toegang tot alle stukken en zijn welkom bij alle bestuursvergaderingen. Circus Rotjeknor benoemt een externe vertrouwenspersoon.

Code Diversiteit & Inclusie

Ruimte voor diversiteit is een belangrijk speerpunt. Verschillende perspectieven, achtergronden en inzichten vergroten de denkkraft en de kwaliteit van de organisatie. Het circus is bedoeld voor iedereen en biedt een veilige prettige omgeving voor alle artiesten om te zijn wie ze zijn. Circus Rotjeknor wil het circus bereikbaar maken voor een zo breed mogelijke groep kinderen én jongeren uit de samenleving. Daarbij zijn onze docenten gekwalificeerde rolmodellen die de jeugd aanspreken en delen onze partners onze doelstelling en leveren een bijdrage aan het nastreven van onze visie. Hoe we hier in de praktijk invulling aan geven is te lezen onder de kop INCLUSIVITEIT op pagina 10.

FINANCIËLE ONTWIKKELING

Circus Rotjeknor vormt in Rotterdam het fundament van de circusketen. Het aanbod van Circus Rotjeknor is de humuslaag waar talent ontkiemt. Met lesgeelden, circusdagen op scholen, circusspeelplaatsen bij evenementen, workshops voor professionele organisaties en kaartverkoop kunnen we rekenen op €225.000,- eigen inkomsten – 50% van de begroting. We vragen de gemeente om Circus Rotjeknor te steunen met een structurele bijdrage van €215.000,- per jaar. Dankzij de bijdrage blijft circus als een laagdrempelige vorm van cultuurparticipatie beschikbaar voor (jonge) Rotterdammers en wordt de basis gelegd voor een multiplier effect: het geeft ons de kans plannen uit te werken waarvoor projectsubsidies kunnen worden aangevraagd bij rijks- en private fondsen en de mogelijkheid om aanbod onder de aandacht te brengen waarmee meer afname (en dus eigen inkomsten) wordt gegenereerd.

COLOFON

Circus Rotjeknor

Veerlaan, Fenix I, Rotterdam
Postadres: Dolf Henkesplein 15,
3072 LN Rotterdam

januari 2024

Vormgeving: Evelien Doornebal

Foto's: Nathalie Barten (foto's in de zaal),
Jona Harnischmacher en Wim Uijtdewilligen